

ших інвестиційних стимулів ні для фінансового, ні оперативного лізингу. По суті, лізингові компанії не дуже відрізняються від банків, що надають звичайні банківські кредити. Допоки лізинг не будуть сприймати як спосіб фінансування придбання активів, якому передують оперативна процедура затвердження угод, і який пропонує вигоди у вигляді грошових потоків, потенційні лізингодержувачі можуть так і не визнати очевидних переваг лізингу, порівняно з банківськими кредитами [10].

Деякі банки лише недавно почали розуміти можливості, які відкриває перед ними фінансування лізингових компаній, але строки й умови, які більшість з них висувають до такого фінансування, необхідно робити більш гнучкими. Лізингові компанії з іноземними власниками мають менш жорсткі кредитні процедури і відтак використовуватимуть свої конкурентні переваги, такі як більш низька вартість фінансування, а також справжнє фінансування придбання активів і швидка процедура ухвалення рішень.

Через кризові явища на фінансових ринках та в економіці загалом, нестабільність політичної ситуації, погіршення доступу до кредитних ресурсів (що є основним джерелом фінансування лізингових операцій), зниження платоспроможності підприємств, призупинення інвестиційних проектів у найближчі роки можна очікувати значного скорочення обсягів лізингового кредитування та призупинення зростання лізингового ринку, що спостерігалося в останні роки. Проте в структурі капітальних інвестицій частка лізингу може зрости внаслідок обмеження обсягів банківського кредитування. Швидкий розвиток лізингових компаній можливий лише за умови виникнення декількох великих компаній, що не мають тісних зв'язків з банками, які діють на фінансовому ринку України.

Висновки Отже, відносини між банками та небанківськими установами в Україні є швидше партнерськими, ніж конкурентними, оскільки суб'єкти фінансового ринку діють переважно на засадах кооперації. Банки часто є засновниками лайфових страхових та лізингових компаній, котрі надають субститутні послуги до банківського кредитування та банківських депозитів. Таким чином, банки розширюють спектр своїх послуг. Суб'єктами міжгалузевої банківської конкуренції в Україні виступають: банки, страхові компанії, НПФ, інвестиційні фонди, ломбарди, кредитні спілки, пошта. При цьому об'єктом конкуренції є споживачі фінансових послуг, котрі вибирають між різними послугами з однаковим функціональним призначенням, що пропонують суб'єкти міжгалузевої банківської конкуренції. Банки є "локомотивом" розвитку фінансового ринку України і мають на ньому найбільшу вагу. Небанківські фінансові інститути лише починають розвиватися, хоча і роблять це досить швидкими темпами, однак, на нашу думку, незначні розміри активів та нерозвиненість фондового ринку не дадуть їм змоги в найближчі роки реально конкурувати з банками.

Література

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uabanker.com>.

2. Статистична інформація про активи страхових компаній. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.forinsurer.com>.
3. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uaib.com.ua>.
4. Статистична інформація про діяльність недержавних пенсійних фондів. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uabanker.com>.
5. Наумець І. Ризики на паях / І. Наумець // *Контракти* : журнал. – 2007. – № 6. – С. 32-36.
6. Куриркіна Ю. Грошові перекази від "Укрпошти" / Ю. Куриркіна // *Львівська газета*. – 2008. – № 54. – С. 3.
7. Тимонькін Б. Єдиним критерієм була ціна / Б. Тимонькін. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.usb.com.ua>.
8. Статистична інформація про діяльність лізингових компаній. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.leading.com>.
9. Статистична інформація про діяльність банків України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua>.
10. Миньков Д. Авто у лізинг: місія можлива / Д. Миньков. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.epravda.com.ua/publication/4a3f2f447d086>

Халло В.Ф. Суб'єкты государственного регулирования межотраслевой банковской конкуренции

Раскрыт состав субъектов государственного регулирования межотраслевой банковской конкуренции, сущность их деятельности и роль в развитии экономической конкуренции в банковском секторе экономики Украины. Освещены общие с банками конкурентные основы страховых компаний, институтов совместного инвестирования, кредитных союзов, негосударственных пенсионных фондов и других финансовых посредников, а также потенциальные возможности развития межотраслевой банковской конкуренции.

Ключевые слова: межотраслевая банковская конкуренция, субъекты государственного регулирования конкуренции, страховые компании, институты совместного инвестирования, кредитные союзы, негосударственные пенсионные фонды, финансовые посредники.

Hullo V.F. The subjects of state banking regulation the intersectoral competition

The subjects of state banking regulation the intersectoral competition, their structure, essence and role in the development of economic competition in the banking sector of Ukraine are explored. The competing principles of insurance companies, collective investment institutions, credit unions, private pension funds and other financial intermediaries by combined with banks as well as the potential of inter-bank competition.

Keywords: interdisciplinary bank competition, the subjects of state regulation the competition, insurance companies, collective investment institutions, credit unions, private pension funds, financial intermediaries.

УДК 657.6:658.14/17:338.45

Доц. О.М. Чабанюк, канд. екон. наук;
магістр Н.О. Юганович – Львівська КА

ОБЛІК ТОВАРІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Досліджено особливості торгівлі як форми товарного обігу, визначено економічну сутність товарів у роздрібній торгівлі. Обґрунтовано важливість обліку товарних запасів й товарообігу та його місця в управлінні роздрібними підприємствами. Визначено основні проблеми, перспективи та напрями розвитку обліку товарних запасів у торгівлі.

Ключові слова: облік, товари, роздрібна торгівля, роздрібний товарообіг.

Вступ. У ринкових умовах господарювання роздрібна торгівля характеризується все більшим ускладненням структури, що зумовлено розширенням масштабів діяльності, ростом обсягу товарних мас, які циркулюють її каналами, збільшенням кількості структурних елементів і розміттям їх зв'язків між собою і з постачальниками. Усі названі обставини потребують нових підходів до управління підприємствами роздрібною торгівлі і процесом товароруку загалом. В умовах, що складаються, одним із найважливіших напрямків ефективності функціонування роздрібною торгівлі стає завдання значного удосконалення управління товарними запасами. Важливу роль у вирішенні цих проблем відіграє подальше удосконалення бухгалтерського обліку як функції управління.

Бухгалтерський облік товарів і їх реалізації є основною ділянкою бухгалтерського обліку торговельного підприємства, яка забезпечує визначення і контроль за точністю і об'єктивністю основного показника діяльності підприємства – обсягу товарообігу та доходу торгівлі як джерела покриття витрат обігу та створення прибутку підприємства.

Вагомий внесок у дослідженні обліку товарів у роздрібній торгівлі та його значення у системі управління підприємствами зробили як вітчизняні вчені-економісти: В.І. Бачинський [1], М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Грабова [2], А.Г. Загородній [3], М.В. Корягін [3], М.В. Кужельний [3], П. О. Куцик [1, 4], Ф.Ф. Макарук [4], Є.В. Мних, В.М. Пархоменко, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, Н.М. Ткаченко [5], Б.Ф. Усач [3], Р.Л. Хом'як [3], М.Г. Чумаченко, так і зарубіжні вчені-економісти: А. Бабо, Ф. Вуд, К. Друрі, Роберт Н. Єнтоні, С. Котляров, В.В. Леонт'єв, Я. Соколов та інші вчені. Дискусійність багатьох теоретичних положень, практична значущість обліку товарів, недостатній рівень їх дослідження з погляду сучасних потреб управління зумовили вибір теми та визначили спрямованість наукового дослідження.

Постановка задачі. Метою роботи є дослідження особливостей обліку товарів у торгівлі як форми товарного обігу, визначення економічної сутності товарів у роздрібній торгівлі та основних напрямів і перспектив розвитку їх обліку в управлінні підприємствами.

Основна частина. Більш половини робітників апарату управління підприємствами роздрібною торгівлі виконують роботи, які пов'язані з опрацюванням даних з обліку товароруку і використовуються для комплексного оцінювання кінцевих результатів господарської діяльності роздрібною підприємства. В останні роки у зв'язку з виходом України на міжнародний ринок, розвитком ринкових відносин зроблено велику роботу як з формування законодавчої бази обліку, так і з удосконалення його основних принципів. Проте на сьогодні організація бухгалтерського обліку не повною мірою відповідає сучасним вимогам. Не завжди забезпечується належна комплексність рішення завдань. Зокрема, інформація, яка дає змогу приймати відповідні управлінські рішення, формується недостатньо оперативно, нерідко аналітичні роботи виконуються поверхово без необхідних висновків і пропозицій. На сучасному етапі самостійність функціонування роздрібною ланки і відсутність обмежень дають змогу розроблення і практичної реалізації оптимальних ме-

тодів управління товарними запасами, що зумовлює потребу наукових досліджень такого характеру.

Товарні запаси – придбані підприємством, товари, призначені для подальшого перепродажу. При цьому підприємство, зазвичай, не вносить істотних змін до їх фізичної форми, вже під час закупівлі у постачальника вони є готовою продукцією. До складу запасів включають всі товарно-матеріальні цінності, якими підприємство володіє на певну дату, незалежно від місця їх знаходження. Одночасно на території, що належить підприємству, можуть знаходитись предмети, що є власністю інших фізичних та юридичних осіб. Такі предмети не є запасами підприємства.

Завдання обліку на торговельному підприємстві потрібно розглядати через обліковий процес, який має три рівні:

- вищий – управління обліковою системою і об'єктами обліку загалом, контроль і аналіз господарської діяльності, розроблення альтернативних рішень;
- середній – вирішення завдань на рівні комплексів задач бухгалтерського обліку;
- нижчий – оброблення фактичних даних в системі оперативного обліку.

Це свідчить про те, що є зворотній зв'язок між обліковим процесом і управлінням, з урахуванням часових факторів та ієрархії управління. Часові фактори управління впливають із різних функцій та рівнів управління:

- попереднє управління (планування, контроль планів);
- поточне (оперативне) управління (регулювання, диспетчерські рішення, розпорядження);
- наступне управління (бухгалтерський облік, контроль, економічний аналіз, статистика).

Виділення функцій управління в межах наведених часових факторів вказує на зворотній зв'язок між управлінням та обліковим процесом. Завдання щодо організації системи обліку товарів на роздрібних підприємствах полягають у:

- оптимальному функціонуванні систем обліку, що створює умови для формування облікової, контрольної і аналітичної інформації в оптимальному режимі;
- визначенні важелів контролю і управління цими системами та у методах їх використання для різних рівнів від керівників підрозділів обліку, контролю та аналізу до керівництва підприємства;
- створенні сприятливих умов праці спеціалістів обліку, (визначення обсягу робіт, конкретизація і розмежування відповідальності за виконання облікових, контрольних і аналітичних операцій та надання інформації внутрішнім і зовнішнім користувачам);
- запровадженні наукових досягнень у практику технології обліку на суб'єкті господарювання будь-якого виду;
- наявності облікової, контрольної та аналітичної інформації за необхідними розрізами, у встановлені терміни для досягнення її корисності та забезпечення вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів.

Розуміння значення організації обліку керівником дасть змогу запровадити їх у практику з метою посилення контролю та аналізу для застосування їх результатів для управління підприємством торгівлі. Організація обліку на торговельному підприємстві повинна забезпечити:

- виконання плану товарообігу, підготовку інформації, необхідної для керування всіма службами підприємства;
- перевірку правильності документального оформлення, законності і цілеспрямованості операцій, своєчасне і повне їх відображення в обліку;
- правильність списання товарних втрат;
- дотримання правил проведення інвентаризацій, своєчасне виявлення і відображення в обліку їх результатів [5, с. 110].

Роздрібний товарообіг – найбільш важливий плановий і звітний показник діяльності торгівлі. Він входить в число основних господарських показників рівня життя населення. Роздрібний товарообіг зростає абсолютно і в розрахунку на душу населення. Роздрібний товарообіг становить останню, кінцеву стадію руху товарів у сфері обігу, коли товари зі сфери обігу надходять у сферу особистого (індивідуального або спільного) споживання. Він належить до числа найважливіших господарських показників та відображає економічні й соціально-економічні процеси, що відбуваються в житті країни. Роздрібний товарообіг тісно зв'язаний з багатьма показниками розвитку національної економіки, з державним бюджетом, грошовим обігом.

До складу роздрібного товарообігу входить виторг від продажу безпосередньо населенню споживчих товарів для особистого споживання як за готівку, так і за розрахункові чеки банків, через організований споживчий ринок, тобто спеціально організовану торговельну мережу усіма діючими підприємствами незалежно від відомчої підпорядкованості, форм власності та господарювання, а також виторг, одержаний через касу неторговельних підприємств, організацій, установ від продажу безпосередньо населенню товарів власного виготовлення, закуплених на стороні або одержаних за бартером.

Висновок. З метою посилення місця обліку товарів у системі управління роздрібними торговельними підприємствами слід забезпечити контроль за надходженням товарів і виконанням договорів постачань у напрямках: виконання плану надходження товарів загалом, а також за джерелами надходжень; виконання договірних обов'язків постачальниками за кількістю (об'ємом), асортименту, якістю, строком постачання товарів; правильне визначення кількості, якості, цін, вартості товарів, що надійшли в магазин, за своєчасним і якісним оформленням документів на товари; своєчасне і повне оприбуткування товарів матеріально відповідальними особами, що є важливою умовою забезпечення збереження товарно-матеріальних цінностей.

Література

1. Бухгалтерський облік у споживчій кооперації : навч. посібн. / В.О. Озеран, П.О. Куцик, А.М. Волошин. – Львів : Вид-во ЛКА, 2008. – 660 с.
2. Грабова Н.М. Бухгалтерський облік у торгівлі : навч. посібн. [для студ. ВНЗ] / за ред. М.В. Кужельного. – К. : Вид-во А.С.К., 2004. – 800 с.
3. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік та аудит підприємницької діяльності : навч. посібн. / А.Г. Загородній, Б.Ф. Усач, Р.Л. Хом'як. – Львів : Вид-во ЛКА, 1995. – 208 с.
4. Куцик П.О. Бухгалтерський облік у торгівлі та ресторанному господарстві : навч. посібн. / П.О. Куцик, Л.І. Коваль, Ф.Ф. Макарук. – Львів : Вид-во "Манголія-2006", 2010. – 504 с.
5. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н.М. Ткаченко. – Вид. 3-тє, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во "Алерта", 2008. – 926 с.
6. Чабанюк О.М. Єдиний податок: оподаткування, облік і звітність : навч.-практ. посібн. / О.М. Чабанюк, Т.В. Мединська. – К. : Вид-во "Алерта", 2012. – 188 с.

Чабанюк О.М., Юганович Н.А. Учет товаров в системе управления предпринятой розничной торговли

Исследованы особенности торговли как формы товарного обращения, а также сущность товаров в розничной торговле. Обоснована актуальность учета товарных запасов и товарооборота, а также его места в управлении розничными предприятиями. Определены основные проблемы, перспективы и направления развития учета товарных запасов в торговле.

Ключевые слова: учет, товары, розничная торговля, розничный товарооборот.

Chabanyuk O.M., Yuganovych N.O. An account of commodities is in control the system enterprises of retail business

Trade features as forms of circulation of goods are investigational, economic essence of commodities and container is certain in a retail business. Importance of account of commodity supplies and commodity turnover antis place is reasonable in a management retail enterprises. Basic problems, prospects and directions of development of account of commodity supplies, are certain in trade.

Keywords: account, commodities, retail business, retail commodity turnover.

УДК 334.025

Нач. кредитного відділу С.Ю. Шаповалов –
Львівський регіональний центр АТ "Сведбанк" (публічне)

ОПТИМІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ ЯК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Здійснено спробу аналізу та узагальнення теоретичних і практичних аспектів щодо ведення підприємницької діяльності, запропоновано шляхи оптимізації економічних механізмів та модель оптимального середовища діяльності малого підприємства.

Ключові слова: підприємницька діяльність, оптимізація, державне регулювання.

Постановка проблеми. Оскільки минуле століття характеризується і пов'язується з моделями управління підприємницької діяльності з дією факторів, що знаходяться всередині (так звані внутрішні), то застосування системного підходу докорінно змінює ситуацію. Досвід багатьох країн вказує на підвищення ефективності управління, зокрема і державного, при врахуванні зовнішнього і внутрішнього середовища діяльності підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження обраної проблеми внесли такі вчені: В. Андрущенко, О. Блінов, З. Варналій, А. Гальчинський, О. Кужель, О. Кузьмін, Д. Ляпіна, А. Мельника, О. Микитюк, І. Михасюк, В. Павленков, І. Половінкін, В. Савченко, Т. Смовженко, В. Сорокіну, Л. Хмелевську, М. Чумаченка та ін., проте залишаються недостатньо дослідженими питання оптимізації економічних механізмів державного регулювання підприємництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Держава, формуючи відповідну законодавчу базу для реалізації підприємницьких ініціатив, одночасно визначає і встановлює правила, в межах яких необхідно діяти. Виходячи з чинного законодавства (Господарського кодексу України) діяльність підприємництва має характеризуватись такими ознаками:

1. Підприємницька діяльність – це самостійна діяльність дієздатних громадян та їх об'єднань (фізичні або юридичні особи).